

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

Årsrapport 2017

Kontrollutvalgets virksomhet

Innhold:

1. Kontrollutvalgets ansvar og oppgaver
2. Medlemmer og sekretariat
3. Aktivitet
4. Økonomi
5. Regnskapsrevisjon
6. Forvaltningsrevisjon mv.
7. Selskapskontroll
8. Oppfølging av kommunens revisor / Innlandet Revisjon IKS

1. Kontrollutvalgets ansvar og oppgaver

Kontrollutvalgets oppgaver og ansvar fremgår av kommunelovens § 77 med tilhørende forskrift for kontrollutvalg.

Kontrollutvalgets overordnede målsetting kan formuleres som ”å bidra til å skape tillit til forvaltningen”.

I forskrift om kontrollutvalg (§ 4) er utvalgets alminnelige oppgaver formulert slik:

Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale eller fylkeskommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, herunder å påse at kommunen eller fylkeskommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Utvalget kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer.

I tillegg fremgår det av lovverket at:

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.

Kontrollutvalgets tilsynsoppgaver deles inn i:

- Regnskapsrevisjon
- Forvaltningsrevisjon
- Selskapskontroll

2. Medlemmer og sekretariat

Kontrollutvalget har i løpet av året bestått av følgende medlemmer og varamedlemmer:

Medlemmer	Varamedlemmer
Hans Moon, leder (Ap) Gunnar Løkkebo, nestleder (Ap) Monica Andersson (Ap) Birgit Felde Sevaldrud (H) Ole Strand (BL)	<u>For Ap/Sv:</u> 1. Kjartan Stensvold (Sv) 2. Anne Sagstuen (Ap) 3. Svein Rønningsveen (Ap) <u>For Sp/H/BL/Krf:</u> 1. Harald Åsødegård (Krf) 2. Trude Gry Eli Bjelland (Sp)

Sekretariat:

Forskrift om kontrollutvalg stiller krav om at sekretær for utvalget skal være uavhengig av både kommunens administrasjon og kommunens revisor. Kommunene i Gjøvik- og Hadelandsregionen (8 kommuner) har inngått felles avtale om kjøp av sekretærtjenester fra firmaet Kontrollutvalgstjenester AS v/Kjetil Solbrækken. Avtalen ble inngått etter utlyst anbudskonkurranse, jf. lov om offentlige anskaffelser. Avtalen gjelder for perioden 01.01.2017 – 31.12.2020 med mulighet for forlengelse ett + ett år.

3. Aktivitet

År	2017	2016	2015	2014	2013
Antall møter	7	6	6	5	5
Antall saker	52	52	49	42	43

4. Økonomi

Kontrollutvalget utarbeider selv forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen, jf. forskrift om kontrollutvalg § 18. Det er kommunestyret som fastsetter de økonomiske rammene for kontrollutvalgets virksomhet. Nedenfor følger oversikt over kontrollutvalgets budsjett og regnskap siste år:

	Konto	Regnskap 2017	Justert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Regnskap 2016	Regnskap 2015
10500	Trekkpliktig godtgjørelse	342	0	0	317	362
10800	Fast godtgjørelse	23 400	23 000	23 000	23 400	21 601
10801	Møtegodtgjørelse	12 600	12 000	12 000	8 350	8 700
10802	Tapt arb.fortjeneste	29 961	25 000	25 000	25 740	24 819
10990	Arb.giveravgift	7 028	7 000	7 000	6 128	5 881
11001	Aviser/tidsskrifter/faglitteratur	26 572	12 000	12 000	10 780	1 600
11151	Beverting møter	2 872	3 000	3 000	3 078	2 560
11205	Tjenestefrikjøp	45 010	10 000	10 000	14 430	8 578
11500	Kursutgifter	14 430	10 000	10 000	13 800	0
11600	Kjøregodtgjørelse	245	2 000	2 000	220	762
13700	Kjøp av tjenester fra private (sekretærtjenester)	285 384	196 000	196 000	203 268	171 583
13709	Kjøp av andre tjenester fra private	504 200	497 508	3 000	0	2 713
13750	Kjøp av tjenester fra interkommunalt selskap (Innlandet Revisjon IKS)	1 074 683	1 002 000	755 000	728 560	831 099
14290	Momskompensasjon (utgift)	81 544	49 000	49 000	50 792	49 677
17290	Momskompensasjon (inntekt)	-81 544	- 49 000	- 49 000	-50 792	- 49 677
	SUM	2 026 727	1 796 508	1 055 000	1 037 969	1 080 218
19400	Bruk av disposisjonsfond	- 741 508	- 741 508	0	0	0
	Totalt	1 285 219	1 055 000	1 055 000	1 037 969	1 080 218

Kommentarer til budsjett 2017:

- Kommunestyret vedtok en budsjettramme for kontrollutvalgets virksomhet for 2017 på totalt kr.1 055 000. Dette var kr. 175 000 kroner mindre enn kontrollutvalgets innstilling til eget budsjett. Kommunestyrets vedtak:
 - *Ramme til forvaltningsrevisjon halveres for 2017, og settes for 2017 til kr. 153.000,-.*
 - *Ramme til kursutgifter i kontrollutvalget reduseres med kr. 22.000,-*
- Kommunestyret vedtok i sitt møte den 25. april 2017 (k.sak 26/17) en tilleggsbevilgning på kr. 247 000 til forvaltningsrevisjonsprosjekt angående barnevern. Dette ble finansiert med bruk av disposisjonsfond.

Kommentarer til avvik mellom budsjett og regnskap:

- *Kto. 13700 Kjøp av tjenester fra private (sekretærtjenester):*
Merforbruket skyldes i hovedsak betydelig merarbeid gjennom året knyttet til kontrollutvalgets oppfølging av barneverntjenesten, herunder oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjektet, ekstra møte og merarbeid knyttet til saksbehandling.
- *Kto. 13709 Kjøp av tjenester fra private:*
Kommunestyret vedtok i sitt møte den 17. oktober 2017 (k.sak 69/17) å utgiftsføre påløpte utgifter for Land kommunerevisjon for årene 2006 – 2016 etter en

fordelingsnøkkel med 46,88 % for Søndre Land kommune (kr. 436.418,-) og 53,12 % (kr. 494.508,-) for Nordre Land kommune. Dette ble regnskapsført i kontrollutvalgets regnskap og finansiert med bruk av disposisjonsfond.

- *Kto. 13700 Kjøp av tjenester fra interkommunalt selskap/Innlandet Revisjon IKS:* Merforbruket skyldes kjøp av mer forvaltningsrevisjonstjenester enn budsjettert. Ekstra runder i avslutningsfasen av forvaltningsrevisjonsprosjektet om barneverntjenesten bidro til i stor grad til dette. Total kostnad for revisjonsprosjektet «Barnevern» ble kr. 397 613.

5. Regnskapsrevisjon

Oppfølging av revisjonsarbeidet og tilsyn med revisors faglige arbeid:

Kontrollutvalget skal påse at regnskapene blir revidert på en betryggende måte, jf. § 6 i forskrift om kontrollutvalg. Dette er knyttet til flere forhold:

- At revisjonen skjer i samsvar med lover, regler og god kommunal revisjonsskikk.
- At revisor oppfyller krav til uavhengighet og kvalifikasjoner.
- At revisjonen følger eventuelle avtaler inngått mellom revisor og kontrollutvalget.

Kontrollutvalget ivaretar sitt oppfølgingsansvar gjennom følgende aktiviteter:

- Revisors uavhengighetserklæring (skriftlig, årlig)
- Presentasjon av strategi og plan for revisjon av kommunens regnskaper, samt underliggende risikovurderinger (årlig)
- Presentasjon av status midtveis i revisjonsarbeidet / interimrevisjon (årlig)
- Presentasjon av revisjonsberetningen og gjennomføringen av revisjonsarbeidet (årlig)
- Fremleggelse av eventuelle brev og revisjonsrapporter til rådmannen, herunder eventuelle nummererte brev (vesentlig svikt i internkontrollen, rapportering av misligheter mv).
- Fremleggelse av resultatet av eksternt kvalitetskontroll av revisor (forbundsbasert kontroll minimum hvert femte år)

Uttalelse om årsregnskapet:

Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi en uttalelse til årsregnskapet, jf. forskrift om kontrollutvalg § 7. Uttalelsen skal følge regnskapssaken til kommunestyret, via formannskapet.

Kontrollutvalget har i løpet av året avgitt uttalelse til følgende regnskaper:

- *Årsregnskapet for Nordre Land kommune for 2016*

Til stede under behandlingen av saken i kontrollutvalget var Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor og administrasjonen v/rådmann, stabsleder Økonomi og IKT og fagsjef for regnskap.

Nummererte brev fra revisor:

Revisor skal rapportere skriftlig til kontrollutvalget dersom de blir kjent med økonomiske misligheter, vesentlig svikt i internkontrollen, rapportering mv. Det er i løpet av året ikke mottatt nummerert brev fra revisor.

Oppfølging av kommunestyrets merknader:

Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret om hvordan kommunestyrets merknader til årsregnskapet er blitt fulgt opp (forskriftens § 8). Det foreligger ingen merknader fra kommunestyret til oppfølging.

6. Forvaltningsrevisjon og undersøkelser

Lovpålagte oppgaver:

- Det skal utarbeides en plan for forvaltningsrevisjon, minimum en gang i valgperioden (første året i valgperioden). Planen skal vedtas av kommunestyret.
- Kontrollutvalget skal påse at kommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon.
- Kontrollutvalget skal avgi rapport til kommunestyret om hvilke forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og resultatet av disse.
- Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret om hvordan kommunestyrets merknader til rapporter om forvaltningsrevisjon er blitt fulgt opp. Det skal også rapporteres om tidligere saker, som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte.

Plan for forvaltningsrevisjon:

Kontrollutvalget har i løpet av året utarbeidet en plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016-2019. Planen ble behandlet/vedtatt i kommunestyret i februar 2017. Planen er basert på en overordnet analyse av kommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på ulike sektorer.

Kommunestyret har delegert til kontrollutvalget å foreta undersøkelser og eventuelt igangsette kontroller på andre områder enn de som er nevnt i planen, dersom det oppstår behov for dette i planperioden.

Kontrollutvalgets aktiviteter gjennom året:

a) Forvaltningsrevisjon:

Slutførte revisjonsprosjekter i løpet av året:

- *Ansettelsesprosedyrer* (sluttbehandlet i kommunestyret)
- *Styring, ledelse og kontroll i og av barnevernet i Nordre Land kommune* (sluttbehandlet i kommunestyret)

Igangsatte, ikke slutførte revisjonsprosjekter (slutføres neste år):

- Ingen

b) Mindre undersøkelser, foranalyser, orienteringer mv.:

- Barnevernet: Mye av arbeidet med forvaltningsrevisjon gjennom året har vært preget av situasjonen i Land barnevernstjeneste. Aktiviteter i den forbindelse:
 - **Gjennomgang og oppfølging av Fylkesmannens tilsynsrapport og kommunens tilbakemelding på rapporten.**
 - **Presentasjon og gjennomgang av prosjektplan for utvikling av Land barneverntjeneste 2017-2018.**
 - **Bestilling og oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjekt** (gjennomført av Innlandet Revisjon IKS).
- Øvrige saker:
 - **Kartlegging - Oppfølging av politiske vedtak** (kontrollutvalgets sekretariat gjennomførte en kartlegging av vedtak i kommunestyret i perioden 2015-2017).
 - **Gjennomgang av halvårsrapport 2017 for Nordre Land kommune**
 - **Oppfølging av utvalgte politiske vedtak** (orientering v/rådmann, stabsleder økonomi/IKS og konstituert HR-sjef)
 - **Kvalitetsmelding / tilstandsrappport for Nordre Land-skolen 2016-2017** (orientering v/tjenesteområdeleder Skole)

c) Henvendelser til kontrollutvalget fra andre/utenforstående:

Kontrollutvalget er åpent for å motta «tips» fra utenforstående om forhold man mener bør undersøkes nærmere i kommunen. Kontrollutvalget har i løpet av året mottatt «tips» vedr. Gjøvik Krisesenter IKS der Nordre Land kommune er deltaker. Dette ble fulgt opp som en del av kontrollutvalget i Gjøvik kommune sin dialog med Gjøvik Krisesenter IKS i 2017. Dette er nærmere kommentert under pkt. 7 Selskapskontroll.

Oversikt over revisjonsrapporter tidligere år og oppfølgingen av disse:

År	Tema / område	Oppfølging / kommentar
2017	Styring, ledelse og kontroll i og av barnevernet i Nordre Land kommune	Forvaltningsrevisjonsrapporten ble gjennomført på oppdrag fra kommunestyret. Utfører: Innlandet Revisjon IKS. Avsluttet.
2017	Ansettelsesprosedyrer	Forvaltningsrevisjonsrapporten avdekket ingen alvorlige feil/mangler, men påpeke flere forbedringspunkter. Kommunestyret ba i sitt vedtak i saken rådmannen følge opp.
2016	(ingen)	
2015	Innkjøp – etterlevelse av offentlige anskaffelser (sluttbehandlet i kommunestyret)	Forvaltningsrevisjonsrapporten konkluderte med at rutiner for å sikre at anskaffelser gjøres i tråd med regelverket er etablert, men at etterlevelsen av regelverket kan forbedres. Stikkprøven avdekket flere brudd på konkurransekrevet i lovverket.
2014	(ingen)	
2013	Revisjonsrapport: Oppfølging av politiske vedtak	Forvaltningsrevisjonsrapporten påpekte forbedringspotensial i f.m. rådmannens rapportering til politisk nivå – tre anbefalinger. Rapporten ble sluttbehandlet i kommunestyret 17/12-13. Avsluttet.

7. Selskapskontroll

Lovpålagte oppgaver:

- Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper.
- Det skal utarbeides en plan for forvaltningsrevisjon, minimum en gang i valgperioden (første året i valgperioden). Planen skal vedtas av kommunestyret.
- Selskapskontrollens obligatoriske del går primært ut på å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll). Selskapskontroll kan også omfatte forvaltningsrevisjon i selskapet

Plan for selskapskontroll:

Kontrollutvalget har laget en plan for selskapskontroll for perioden 2016-2019. Planen ble vedtatt av kommunestyret februar 2017. Planen er basert på en overordnet analyse av kommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for kontroll med kommunens styring med selskaper (eierskapskontroll), eller med forvaltningen i kommunalt eide selskaper. Følgende områder/tema er prioritert i planen:

- VOKKS AS
- Nordre Land ASVO AS
- Horisont Miljøpark IKS (tidligere GLT-Avfall IKS)
- Gjøvik Krisesenter IKS

Kommunestyret har delegert til kontrollutvalget å foreta undersøkelser og eventuelt igangsette kontroller på andre områder enn de som er nevnt i planen, dersom det oppstår behov for dette i planperioden.

Kontrollutvalgets aktiviteter gjennom året:

- **Gjøvik Krisesenter IKS:** Kontrollutvalget er blitt orientert gjennom året om oppfølging av selskapet i regi av kontrollutvalget i Gjøvik kommune.
- **Oppfølging av revisjonsrapporten «Etterlevelse av felles eierskapspolitikk» fra 2015** (utført av Innlandet Revisjon IKS på oppdrag fra kontrollutvalgene i Gjøvikregionen).

Oversikt over kontroller siste årene og oppfølgingen av disse:

År	Tema / selskap	Oppfølging / kommentar
2017	Gjøvik Krisesenter IKS	Forundersøkelse og dialog med selskapet ble gjennomført av kontrollutvalget i Gjøvik kommune på vegne av kontrollutvalgene i de fem eierkommunene i Gjøvikregionen. Videre oppfølging gjøres i 2018.
2016	VOKKS AS (revisjonsrapporten sluttbehandlet i k.styret)	Rapporten fokuserte på kommunen som eier (eierstyring) og ga flere anbefalinger. Ordfører følger opp rapporten gjennom generalforsamlingen og overfor kommunestyret.
2015	Etterlevelse av felles eierskapspolitikk i Gjøvikregionen (revisjonsrapporten sluttbehandlet i kommunestyret)	Rapporten konkluderte med at eierskapspolitikken ikke er fullt ut implementert. Ordfører og rådmann ble bedt om å følge opp rapportens anbefalinger. Rapporten ble fulgt opp i 2017 gjennom en felles oppfølgingskontroll i regi av de fem kontrollutvalgene i regionen.

2014	<i>(ingen)</i>	Flere planleggingsaktiviteter gjennomført, bl.a. rettet mot VOKKS AS og bestilt evaluering av den vedtatte eierskapspolitikken.
2013	<i>Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS</i>	Ordfører orienterte og svarte på spørsmål fra utvalget. Kontrollutvalget tok informasjonen til orientering og saken ble ikke fulgt opp videre.

8. Oppfølging av kommunens revisor / Innlandet Revisjon IKS

Kommunen ivaretar sine lovpålagte revisjonstjenester ved deltakelse i selskapet Innlandet Revisjon IKS, jf. vedtak i kommunestyret. Innlandet Revisjon IKS yter eierkommunene revisjon i egenregi til selvkost.

Kommunestyret har delegert til kontrollutvalget å inngå avtale mellom oppdragsgiver og selskapet. Avtalen (kalt oppdragsavtale) regulerer omfang, pris og kvalitet og rulleres årlig. Avtalen tydeliggjør kontrollutvalgets bestillerfunksjon.

Kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS har felles mål at revisjonstjenestene skal være til konkurransedyktig pris og kvalitet. Innlandet Revisjon IKS har en uttalt strategi å være kundeorientert. Kontrollutvalget er bevisst disse målsettingene i sin oppfølging og dialog med revisor.

Pris følges opp gjennom krav til årlig sammenligning ("benchmarking") av kostnadene til revisjon mot andre kommuner. Slik sammenligning er foretatt i løpet året og viser at kostnadene til regnskapsrevisjon ligger omtrent på "snittet" sammenlignet med kommuner på samme størrelse. Sammenligningen er presentert for kontrollutvalget.

Kvalitet på revisjonstjenestene følges primært opp gjennom de enkelte tjenesteleveransene (regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll). I tillegg følges opp:

- At oppdragansvarlig revisor oppfyller de formelle kompetansekravene.
- At kravene til uavhengighet og objektivitet er oppfylt, herunder at revisor ikke har tatt på seg rådgivningsoppdrag eller andre tjenester for kommunen, som kan reise tvil om dette. Det påses at det årlig blir avgitt en uavhengighetserklæring fra revisor til kontrollutvalget.

Forbundsbasert kvalitetskontroll av Innlandet Revisjon IKS (i regi av Norges Kommunerevisorforbund) ble sist gjennomført høsten 2014. De utvalgte revisjonsoppdragene og forvaltningsrevisjonsprosjektene fikk "godkjent" (høyeste score). Innlandet Revisjon IKS v/daglig leder har orientert kontrollutvalget om kontrollen og resultatene.

Dokka, 12. mars 2018.

Hans Moon
Leder av kontrollutvalget